

CHIRCHIQTONGI

Toshkent viloyati
Chirchiq shahar
hokimligining
ijtimoiy-siyosiy gazetasi

2025-yil, 6-iyun JUMA
22-son (10269)

«Долзарб 90 кун»

БОЛАНИНГ БЎШ ВАҚТИ —

Хабарингиз бор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ташаббуси билан республика миқёсида «Долзарб 90 кун» лойиҳаси йўлга қўйилди. Лойиҳа доирасида 1 июндан 30 августгача мактаб ўқувчилари ва уюшмаган ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш, уларни соғломлаштириш ва ҳар томонлама ривожлантириш бўйича кенг кўламли ишлар олиб борилиши режалаштирилган.

Ушбу лойиҳани самарали ўтказиш мақсадида куни кеча вилоят ҳокими З.Мирзаев раҳбарлигида кенгайтирилган йиғилиш бўлиб ўтди. Кун тартибидagi масала юзасидан вилоят ҳокими амалга оширилиши лозим бўлган чора-тадбирлар тўғрисида соҳа вакиллари вакилларнинг фикр-мулоҳазалари ва таклифлари билан танишди.

Ёзги таътилни самарали ташкил этиш бўйича берилган топшириқларнинг асосий мақсади — ота-оналар ишда бўлган пайтда болалар вақтини уйда бекор ўтказишнинг олдини олишдир. Шу сабабли шахримизда жойлашган 25 та мактабда кундузги оромгоҳлар ташкил этилиб, уларда роботехника, спорт, рассомчилик, шахмат,

шашка, нотиклик, театр, ёш китобхон, «Тоza қўллар» каби йўналишларда тўғараклар фаолияти йўлга қўйилиши белгиланди. Шунингдек, лойиҳа давомида ёзувчи, шоирлар билан учрашувлар, олий таълим ректорларининг кубоги, таълим сифати паст бўлган мактабларда фанлар кесимида малака дарсларини ташкиллаштириш, «Китоблар карвони» лойиҳаси асосида маънавий-маърифий тадбирлар, «Вилоят бўйлаб саёҳат қил» лойиҳаси асосида диққатга сазовор жойларга саёҳатлар уюштириш кўзда тутилган. Умумтаълим мактабларида ўтказилган сўровнома натижаларига кўра, шахримиздаги мактабларда билим олаётган 13 047 нафар ўқув-

чининг тадбирлар ва тўғаракларга жалб қилиниши белгилаб олинган.

— Ўқув йилининг тўққиз ойи давомида мактабда таҳсил олиб чарчаган ўқувчиларнинг ёзги таътил кунларини мазмунли, мароқли ва соғлом ўтказишлари муҳим. Президентимиз ташаббуси билан бошланган «Долзарб 90 кун» лойиҳаси педагоглар учун жуда муҳим ташаббус бўлди. Ҳар бир мактабда соғломлаштириш майдончалари, тўғараклар фаолияти йўлга қўйилмоқда. Бугунги йиғилишда берилган топшириқ, таклиф ва мулоҳазалар иш жараёнимизга янада жиддий ёндашишимизга туртки бўлди. Вилоят ҳокими томонидан лойиҳа натижаларига кўра, янги ўқув йили

олдидан вилоят кесимида 15 та энг яхши кўрсаткичга эга бўлган мактабнинг мукофотланиши бизни янада илҳомлантирди. Мактабимиз жамоаси билан «Долзарб 90 кун» лойиҳаси давомида яхши натижаларга эришишга сидқидилдан ҳаракат қиламиз, — дейди 18-мактаб директори Улуғбек Имомалиев.

Ушбу дастур ёзги таътилни нафақат дам олиш, балки ўқувчи-ёшлар учун ўсиш, ўрганиш, ривожланиш ва янги имкониятлар сари йўл сифатида қаралаётганини кўрсатмоқда. Мазкур ташаббус келажақ авлоднинг соғлом, билимли ва фаол бўлиш улғайиши учун муҳим замин яратди.

Ўз мухбиримиз

ШАҲАР КЕНГАШИНИНГ НАВБАТДАГИ СЕССИЯСИ

Куни кеча шаҳар ҳокимлигининг мажлислар залида Халқ депутатлари шаҳар Кенгашининг навбатдаги сессияси бўлиб ўтди.

Сессияни Халқ депутатлари шаҳар Кенгаши раиси Муроджон Абдурахимов олиб борди.

Унда кун тартибига асосан шаҳар Ободонлаштириш бошқармаси тасарруфидаги ички йўللари сақлаш ва жорий таъмирлаш ишлари бўйича 2025 йил учун дастлабки манзилли рўйхатни тасдиқлаш, шаҳар Мактабгача ва мактаб таълими бўлими раҳбарининг тизимда коррупцияга қарши кураш борасида олиб борилаётган ишлар юзасидан ҳисоботи, Чирчиқ шаҳар маҳаллий

бюджетининг 2025 йил 1-чорак орттириб бажарилган манбалари ҳисобидан маблағ ажратиш, Чирчиқ шаҳрида 2025 йил жамоатчилик фикри асосида «Очиқ бюджет» ахборот порталида «Менинг боғим» лойиҳасини шакллантириш ва молиялаштириш тартиби тўғрисида, шунингдек, фуқароларнинг мурожаатлари билан ишлаш бўйича масъулларнинг ҳисоботлари тингланди. Халқ депутатлари Чирчиқ шаҳар Кенгашига сайланган депутатнинг депутатлик ваколатини муддатидан олдин тугатиш тўғрисидаги масалалар ҳам сессия жараёнида муҳокама қилинди.

Йиғилиш якунида кун тартибидagi масалалар юзасидан депутатларнинг фикр-мулоҳазалари тингланди ва тегишли вазифалар белгилаб олинди.

ТАРАҚҚИЁТ КАЛИТИ – БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМДА

Бугунги тезкор ўзгарувчан дунёда таълим, айниқса, бошланғич таълим босқичи, жамият тараққиётининг асосий пойдевори ҳисобланади. Келажак авлодларни замон талаблари даражасида тайёрлаш учун таълим тизимига доимий равишда янги, инновацион ёндашувлар киритиш зарурати тобора ортиб бормоқда. Айнан шу мақсадни кўзлаб, Чирчиқ давлат педагогика университети, М.В. Ломоносов номидаги Москва давлат университети, М.Ауе-зов номидаги Жанубий Қозоғистон университети, Бобожон Ғафуров номидаги Хўжанд давлат педагогика университети ҳамда "Academic Research in Educational Sciences (ARES)" илмий журнали ҳамкорлигида «Таълим тизими ва бошланғич таълим босқичининг назарий, дидактик ва методологик инновацион ёндашувлари: миллий ва халқаро тажриба» номли халқаро илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди. Ушбу анжуман нафақат Марказий Осиё ва Россия, балки Туркия ва Афғонистон каби мамлакатларнинг етакчи олим ва педагогларини бир давра атрофида бирлаштириб, бошланғич таълим соҳасидаги долзарб муаммолар ва уларнинг ечимлари, шунингдек, илгор тажрибаларни муҳокама қилиш учун ноёб платформа вазифасини ўтади.

Анжуманнинг асосий мақсади – замонавий таълимнинг глобал ва минтақавий қаҳриқларига жавоб бериш, бошланғич таълим сифатини оширишга қаратилган амалий ечимларни излаб топish бўлди. Тадбир давомида иштирокчилар ўртасида фикр алмашилиб, келажакдаги ҳамкорлик йўналишлари белгилан олindi.

Анжуман жараёнида Қори Нибзий номидаги Тарбия педагогикаси Миллий институти профессори, педагогика фанлари доктори – Шукрулло Мардонов томонидан «Ўқув жараёнида интерфаол методларни қўллаш, замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан самарали фойдаланиш, болашар тизимларини такомиллаштириш», Бобожон Ғафуров номидаги Хўжанд давлат педагогика университети-нинг «Тил назарияси ва ўқитиш методикаси» кафедраси доценти, педагогика фанлари номзоди Парвиз Неъматовнинг «Ўзбекистон, Қо-

зогистон, Тожикистон ва бошқа МДХ давлатларида бошланғич таълим соҳасида эришилган ютуқлар, олиб борилаётган ислохотлар ва мавжуд муаммолар» ҳамда филология фанлари доктори, Едитепе университети Гуманитар ва табиий фанлар факультети Таржимашнослик бўлими катта ўқитувчиси Эргенекон Маягул-нинг «Туркия, Афғонистон ва бошқа давлатларнинг бошланғич таълим тизимидаги илгор амалиётлари, халқаро стандартлар ва уларни маҳаллий шароитларга мослаштириш имкони-ятлари» мавзусидаги маърузалари тингланди ва муҳокама қилинди.

Анжуманнинг муҳим жиҳати, турли мамлакатларнинг бошланғич таълим соҳасидаги миллий тажрибаларини халқаро амалиётлар билан қиёслаш имконияти яратилди. Хусусан, Ўзбекистонда сўнгги йилларда таълим соҳасида амалга оширилаётган кенг қўламли

ислохотлар, Президент мактаблари, ихтисослаштирилган мактаблар, бошланғич синфларда инновацион ўқув дастурларини жорий этиш, шунингдек, рақамли таълим платформаларини ривожлантириш ва АКТ кўникмаларини шакллантиришга эътибор қаратилмоқда.

Қозоғистонда «Билим» ва «Назарбаев интеллеktуал мактаблари» тажрибалари, уч тили таълим тизимини жорий этишга уринишлар амалга оширилмоқда.

Тожикистонда таълим стандартларини такомиллаштириш, ўқитувчиларнинг касбий маҳоратини ошириш бўйича олиб борилаётган ишлар таҳсинга лойиқ.

Россияда аънавий кучли таълим тизими билан бир қаторда, замонавий технологияларни интеграциялаш, болалар ривожланишини индивидуал мониторинг қилиш тизимлари амалда ишлатилмоқда.

Туркияда таълим тизимини Европа стандартларига мослаштириш, илгор ўқитиш методларини жорий этиш, ўқитувчилар малакасини ошириш дастурлари ҳамда Туркияда мактабга-ча ва бошланғич таълимга катта эътибор берилаётгани ҳам тилга олindi.

Афғонистонда қийин иқтимоий-сиёсий шароитларга қарамай, таълим тизимини тиклаш ва ривожлантиришга қаратилган ҳаракатлар қилинмоқда. Бу тажрибаларнинг қиёсий таҳлили ҳар бир мамлакатнинг ўзига хос хусусиятлари ва муаммоларини ҳисобга олган ҳолда, умумий ечимлар ва энг яхши амалиётларни топишга ёрдам беради.

Тадбир давомида халқаро мутахассислар томонидан бошланғич таълим тизимини янада ривожлантириш борасида бир қатор муҳим тавсиялар илгари сурилди. Хусусан, таълим муассасаларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, янги ўқитиш методлари, технологиялар ва педагогик ёндашувлар бўйича мунтазам тренинглар ва малака ошириш курсларини ташкил этиш, халқаро тажриба ва замонавий талаблар асосида ўқув дастурларини қайта қўриб чиқиш, таълим жараёнига ота-оналарни фаол жалб этиш, уларнинг фарзандлари таълимига масъулиятини ошириш ҳамда ўқитувчиларнинг халқаро лойиҳаларда фаол иштирок этишлари ва илгор тажриба алмашишларини таъминлаш.

Хулоса ўрнида шунини таъкидлаш лозимки, анжуман натижалари нафақат иштирокчи мамлакатлар таълим тизими ривожига ҳисса қўшиши, балки бошланғич таълим тизими сифатини ошириш бўйича янги йўналишларни белгилаш шубҳасиз. Бундай халқаро тадбирларнинг мунтазам ўтказилиши педагогик илмий тадқиқотларни рағбатлантириш, таълим муассасалари ўртасидаги ҳамкорлиқни мустаҳкамлаш ва келажак авлодлар учун сифатли таълимни таъминлашда муҳим роль ўйнайди.

Фахрият ХУДАЙҚУПОВА,
Наргиза АРТИКОВА,
Чирчиқ давлат педагогика
университетининг Бошланғич
таълим факультети ўқитувчиси

КЕЛАЖАК ТУРИЗМИ – БУГУНДАН БОШЛАНАДИ

Глобаллашув даврида туризм фақатгина дам олиш соҳаси эмас, балки иқтисодий ўсиш, маданий алмашинув ва таълим жараёнида ҳам муҳим омилига айланди. Ўзбекистонда ҳам туризм соҳасига катта эътибор қаратилмоқда. Президент фармон ва қарорлари асосида ички ва ташқи туризмни ривожлантириш, тарихий обидаларни тиклаш, замонавий инфратузилмани яратиш ишлари жадал олиб боришмоқда. Бу эса мамлакатда келаятган сайёҳлар сонининг ортишига, янги иш ўринларининг яратилишига хизмат қилмоқда.

Юртимизда тарих, маданият, табиат ва замонавий инфратузилма аҳолий тарзда уйғунлашган. Самарқанд, Бухоро, Хива, Шаҳри-сабз каби қадимий шаҳарлар дунё бўйлаб сайёҳларни ўзига жалб қилмоқда. Шу билан бирга, янги Ўзбекистонда туризмга оид қатор давлат дастурлари амалга оширилмоқда: виза тартиблари содда-лаштирилмоқда, меҳмонхоналар, транспорт ва йўл инфратузилмалари янгиланмоқда, маҳаллий ва халқаро туристик форумлар ўтказилмоқда.

Туризм соҳасида юқори малакали кадрлар тайёрлаш бугунги куннинг долзарб масаласи. Ана шундай мутахассислар Чирчиқ давлат педагогика университети-нинг Туризм факультетида етишиб чиқмоқда. Олийгоҳда махсус туризм йўналишлари ташкил этилиб, чет эл тажрибалари ўрганилмоқда. Ушбу факультет талабалари нафақат назарий билимлар, балки амалиётда зарур бўлган кўникмаларни ҳам ўзлаштирмоқдалар.

Факультетимиз таркибидagi инглиз тили назарияси ва амалиёти кафедрасида чет тилларини ўрганиш орқали талабаларимиз сайёҳлар билан эркин мулоқот қилишни, чет эл маданияти ва урф-

одатларини тушунишни, меҳмон-га нисбатан юксак маданият билан ёндашишни ўрганмоқда. Устозлар дарс ўтибгина қолмай, балки ҳаётий тажриба, касбий маслаҳатлар ва туризмдаги сўнгги янгиликлар билан ҳам ўртоқлашишади.

Факультетимиз талабалари турли тадбирларда, кўргазма ва экскурсияларда, амалиёт жараёнида иштирок этиб, билимларини синаб кўриш имконига эга. Туристик агентликлар, меҳмонхоналар, тарихий обидалардаги амалиётлар улар учун катта тажриба мактабини ўтамоқда. Зеро, туризм таълимида меҳмонхоналар, сайёҳлик агентликлари ва музейлар билан ҳамкорликда амалий тажриба ўтиш имкониятлари яратилаётгани туризмни ривожлантиришга қўйилган муҳим қадамлардан биридир. Бу талабаларнинг соҳани тўлиқ англаб, меҳнат бозори талабларига мослашувига хизмат қилади.

Университет ректори Ғафуржон Мухаммедов, факультет декани Фуқрат Ражабов ҳамда кафедра мудири Диана Абдураманова раҳбарлигида туризм таълимига жиддий ёндашув йўлга қўйилган. Улар замонавий ўқув жараёнини, янги лойиҳаларни жорий этиш, халқаро ҳамкорлиқни кенгайтириш борасида самарали иш олиб бормоқдалар.

Эътиборлиси, бу жараёнда факультетнинг барча ўқитувчилари фаол қатнашиб, ҳар бир талабанинг ривожланишига ёрдам бермоқда.

Туризм ривожини таълим тизимига янгича ёндашувларни талаб этади. Шундай экан, келажакда ушбу соҳада рақобатбардош ва замонавий билимга эга кадрлар етишиб чиқиши учун таълим жараёнини бозор эҳтиёжларига мос равишда ташкил этиш зарур. Туризм ва таълим ўзаро боғлиқликда ривожланса, бу нафақат соҳа, балки мамлакат тараққиёти учун ҳам муҳим пойдевор бўлиб хизмат қилади.

Улғабек ЭЛМУРАДОВ,
Чирчиқ давлат педагогика
университетини Туризм
факультети катта
ўқитувчиси

Ҳозирги тезкор замонда иқтимоий тармоқлар талабалар ҳаётида катта ўрин тутди. Улар таълим, фанга оид янгиликлар, дарс материаллари, илмий мақолалар, видеодарслардан кенг фойдаланадилар. Таълим муассасасидаги тадбирлар, семинар ва мусобақалар тўғрисида тезкор маълумот олиш имкониятига эга бўладилар. Шунингдек, гуруҳдошлар, устозлар ва бошқа таълим олувчилар билан алоқа қилиш, тажриба алмашишлари мумкин.

ЁРДАМЧИМИ ЁКИ ВАҚТ ЎҒРИСИМИ?

Олий таълим муассасасида ҳам иқтимоий тармоқдан фойдаланувчилар сонини йилдан йилга ортимоқда. Айниқса, ёшлар орасида телеграм, тик-ток ва инстаграмга қизиқиш низоҳатга юқори. Бу бир томондан, ахборот алмашинуви ва ижодий ривожланиш учун катта имконият. Масалан, Чирчиқ давлат педагогика университети талабаларининг айримлари ўз блогларини юритмоқда, таълимий саҳифалар очмоқда, она тили, тарих, инглиз тили бўйича фойдаланиш видеодалар ушламоқда. Бу – қувонарли ҳол, албатта.

Аммо, иқтимоий тармоқларнинг фойдаси билан бирга, салбий томонлари ҳам мавжуд. Қузатувлар шунини кўрсатмоқдаки, кўпчилик иқтимоий тармоқларда вақтини самарасиз сарфламоқда. Кераксиз видеолар, ёлгон маълумотлар, салбий таъсир кўрсатувчи саҳифалар – ёшларнинг вақтини эгаллабгина қолмай, балки руҳий ҳолатига ҳам салбий таъсир ўтказмоқда. Лайк ва коментарийларга богланиб қолиш, бошқалар билан таққослаш каби муаммолар пайдо бўлиши мумкин. Тарқатилган ёлгон, нотўғри маълумотлар тарқалиши сабабли талабалар адашиши, нотўғри хулосалар чиқариши мумкин. Шунингдек, эҳтиёт чоралари қўрилмаса, шахсий

маълумотлар ҳақи суратлар турли нохуш ҳолатларга сабаб бўлиши мумкин.

Шахримиздаги 13, 17-сонли умумтаълим мактабларида ўтказилган иқтимоий сўров натижаларига кўра, ўқувчиларнинг ямий иқтимоий тармоқларга кунига 2 соатдан ортиқ вақт ажратилиши билдирган. Бу эса ўқишга бўлган эътибор ва уқу тартибига салбий таъсир кўрсатаётганини англатади.

Иқтимоий тармоқлардан тўғри фойдаланиш маданиятини шакллантириш – замон талаби. Бу борада ота-оналар фарзандларига нафақат таққослов билан, балки тушунириш, намунавий фойдаланиш орқали ёрдам беришлари керак. Мактаб ва олий таълим муассасаларида эса ахборот маданиятига оид сабақлар, танловлар, тарғибот ишлари йўлга қўйилиши лозим.

Иқтимоий тармоқлар – талабалар учун восита. Улардан қандай фойдаланиш талабанинг ўзига боглиқ. Агар ундан нотўғри фойдаланилса, қимматли вақтларини ва руҳий барқарорлигини эгалловчи омилига айланиши мумкин.

Махлиб АҲМАДАЛИЕВА,
ЧДПУ Бошланғич таълим
факультети ўқитувчиси

ИЛМ ВА ДЎСТЛИК ЙЎЛИДА

Олий таълим соҳасида халқаро ҳамкорлик, тажриба алмашиш ва илмий интеграция муҳим аҳамият касб этади. Шу жиҳатдан қаралганда, Чирчиқ давлат педагогика университети профессор-ўқитувчиларининг Туркистон шаҳрида жойлашган Хожа Аҳмад Яссавий номидаги халқаро қозоқ-турк университетига амалга оширган ташрифи – нафақат икки олий таълим муассасаси ўртасидаги илмий алоқаларни мустаҳкамлаш, балки Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасидаги маданий-маърифий ҳамкорлиқнинг яна бир ёрқин ифодасидир.

Мазкур ташриф доирасида Чирчиқ давлат педагогика университети делегацияси университет ректорати, факультет декани ва етакчи профессорлари билан учрашувлар ўтказди. Сўхбатлар чоғида педагогика, тилшунослик, тарих ва замонавий таълим технологиялари бўйича ҳамкорликда лойиҳалар ишлаб чиқиш, ўзаро профессор-ўқитувчилар алмашинуви ва қўшма илмий тадқиқотларни йўлга қўйиш каби долзарб масалалар муҳокама қилинди.

Шунингдек, университет кутубхонаси, замонавий лабораториялар, дарс заллари ва маданий масканлар билан танишилди. Бу ерда олиб борилаётган тадқиқотлар икки халқнинг умумий тарихий илдизлари ва маънавий қадриятларини мустаҳкамлашга хизмат қилаётгани эътироф этилди.

Ташриф доирасида ўтказилган давра сўхбатлари, очик дарслар ва маърузалар орқали икки университет ўртасида аниқ амалий ҳамкорлик йўналишлари белгилан

олинди. Жумладан, 2025 йилдан бошлаб талаба алмашинув дастурларини жорий этиш, магистратура ва докторантура босқичида қўшма илмий раҳбарлик тизимини йўлга қўйиш бўйича дастлабки келишувларга эришилди.

Мазкур ташриф нафақат илмий ҳамкорлик, балки дўстлик ва қўшничилик муносабатларини янада мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. Зеро, Ўзбекистон ва Қозоғистон халқлари азалдан бир туپроқда қад ростлаган, бир илдиздан сув ичган, бир маконда тил ва дин, урф-одат ва қадриятларда муштарак бўлган қардош халқлардир.

Илм, маърифат ва дўстлик руҳидаги бу ташриф, шубҳасиз, келажакда ҳамкорлиқнинг янги босқичини бошлаб беради. Чирчиқ давлат педагогика университети ва Хожа Аҳмад Яссавий номидаги халқаро қозоқ-турк университети ўртасидаги бу мулоқотнинг илдиз отиб, баракали медалар беришига ишонч билдиримиз.

Шаҳноза МУХТАРОВА,
Чирчиқ давлат педагогика
университетини Гуманитар
фанлар факультети Ўзбек
тилшунослиги кафедраси
ўқитувчиси